

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/509
KARAR NO : 2021/439
KARAR TR : 20/09/2021

ÖZET: Trabzon Halk E itim Müdürlü ünde usta ö retici olarak çalı an davacının, emekli olmak suretiyle isten ayrılması nedeniyle Kanunu'ndan kaynaklanan parasal haklarının ödenmesi istemiyle açtı ı davanın ADL YARGI YER NDE görülmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : A.E.
Vekili : Av. .E.
Davalı : Milli E itim Bakanlı ı
Vekili : Av. E.S.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin davalı Bakanlık bünyesindeki Trabzon Halk E itim Merkezine ba lı olarak 1993-2020 tarihleri arasında Akçaabat ve Düzköy Halk E itim Merkezinde hizmet akdi ile kadrosuz mevsimlik i çi statüsünde usta ö retici olarak çalı tı mını, tatil dönemlerinde sigortası ödenmedi inden, dı arıdan sigorta primi ödeyerek emekli oldu unu, SGK'dan emekli olmasına ra men fiilen çalı tı ı günler için kıdem tazminatı almadı mını, bu sebeple bu davayı açtıklarını ifade ederek; fazlaya ili kin hakları saklı kalmak kaydıyla imdilik 3.000 TL kıdem tazminatının faizi ile birlikte tahsili istemiyle, adli yargı yerinde dava açmı tır.

II. UYU MAZLI A L K N B A VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

2. **Trabzon 2. Mahkemesi 27/05/2021 tarihli ve E.2020/688, K.2021/469 sayılı kararı ile**, dava konusu uyu mazlık hakkında dare Mahkemesi'nin görevli oldu u gerekçesiyle Mahkemelerinin görevsizli ine karar vermi , bu karar kesinle mi tir. Kararın ilgili kısmı öyledir:

"... davacının ders ücret kar ılı ı kadrosuz usta ö retici olarak Valilik onayı ile davalı Bakanlık bünyesindeki Trabzon Halk E itim Merkezi Müdürlü ünde görevlendirildi i, ücretlerinin 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 89. maddesine uygun olarak Bakanlar Kurulunca çıkarılan kararlar uyarınca Maliye Bakanlıınca belirlenen ücretler üzerinden ödendi i, taraflar arasında i sözle mesi bulunmadı ı, aralarındaki ili kinin statü hukukuna

tabi oldu u anla ıldı ma göre; davacının 506 sayılı Kanun gere ince sosyal güvenlik hukuku açısından Sosyal Sigortalar Kurumuna primlerinin yatırılmı olmasının i sözleşmesi ile çalı tı ı anlamına gelmeyece i de dikkate alınarak, taraflar arasındaki uyu mazlı ın çözümünün i mahkemesinin görev alanına girmedi i..."

3. Davacı vekili bu kez 1.000 TL kıdem tazminatının faiziyle birlikte tahsili istemiyle idari yargı yerinde dava açmı tır.

B. dari Yargıda

4. **Trabzon dare Mahkemesi 09/07/2021 tarihli ve E.2021/763 sayılı kararı ile,** davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli oldu u sonucuna varıldı ı gerekçesiyle, 2247 sayılı Uyu mazlık Mahkemesinin Kurulu ve leyi i Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyu mazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermi tir. Kararın ilgili kısımları öyledir:

"506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 2. maddesinde "Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç i veren tarafından çalı tırılanlar bu kanuna göre sigortalı sayılırlar..." denilmi , aynı Yasanın "Uyu mazlıkların Çözüm Yeri" Ba lıklı 134. maddesinde, "Bu kanunun uygulanmasından do an uyu mazlıklar, yetkili i mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür" hükmüne yer verilmi ; 506 sayılı yasa hükümleri 01.10.2008 tarihinde yürürlü e giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sa lık Sigortası Kanununun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılmı tır. 5510 sayılı Kanun'un 3.maddesinde; kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken ki i sigortalı olarak tanımlanmı ; 79.madde ile ba layan Dördüncü Kısmında, primlere ili kin hükümlere yer verilmi ; 101. maddesinde "Bu kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyu mazlıklar Mahkemelerinde görülür" denilmi tir.

Öte yandan, 4857 sayılı Kanunu'nun 1.maddesinde,Kanunun amacının, i verenler ile bir i sözleşmesine dayanarak çalı tırılan i çilerin çalı ma artları ve çalı ma ortamına ili kin hak ve sorumluluklarını düzenlemek oldu u belirtilmi ; aynı zamanda, bakılan davanın da konusunu olu turan" Sözleşmesi, Türleri ve Feshi" hususuna Kanun'un 8.maddesi ve devamında, kıdem tazminatı, ücretli izin, bildirim süresinden kaynaklanan yükümlülük ve haklara ili kin hususlara ise Kanunun de i ik maddelerinde yer verilmi tir.

Di er taraftan; 12.10.2017 gün ve 30221 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlü e giren, 7036 sayılı Mahkemeleri Kanunu'nun;" mahkemelerinin kurulu u" ba lıklı 2. maddesinde, " mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun olumlu görü ü alınarak, tek hâkimli ve asliye mahkemesi derecesinde Adalet Bakanlı ınca lüzum görülen yerlerde kurulur. Bu mahkemelerin yargı çevresi, 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı lk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kurulu , Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun hükümlerine göre belirlenir. durumunun gerekli kıldı ı yerlerde i mahkemelerinin birden fazla dairesi olu turulabilir. Bu daireler numaralandırılır. htisasla manın sa lanması amacıyla, gelen i lerin yo unlu u ve niteli i dikkate alınarak, daireler arasındaki i da ılımı Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenebilir. Bu kararlar Resmî Gazete'de yayımlanır. Daireler, tevzi edilen davalara bakmak zorundadır. mahkemesi kurulmamı olan yerlerde bu mahkemenin görev alanına giren dava ve i lere, o yerdeki asliye hukuk mahkemesince, bu Kanundaki usul ve esaslara göre bakılır." denilmi , "Dava artı olarak arabuluculuk" ba lıklı 3/1. maddesinde; " Kanuna, bireysel veya toplu i sözleşmesine dayanan i çi veya i veren alaca ı ve tazminatı ile i e iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya ba vurulmu olması dava artıdır..." denilmi , "Görev" ba lıklı 5.

maddesinde; " i mahkemeleri; a) 5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler, 854 sayılı Kanuna tabi gemiadamları, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı Kanununa veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun kinci Kısımının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi i çiler ile i veren veya i veren vekilleri arasında, i ili kisi nedeniyle sözleşme meden veya kanundan do an her türlü hukuk uyu mazlıklarına, b) dari para cezalarına itirazlar ile 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamındaki uyu mazlıklar hariç olmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumu veya Türkiye Kurumunun taraf oldu u i ve sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyu mazlıklara, c) Di er kanunlarda i mahkemelerinin görevli oldu u belirtilen uyu mazlıklara, ili kin dava ve i lere bakar" denilmi tir. Aynı Kanun'un "Geçici Hükümleri" ba lıklı Geçici 1. Maddesinde; "Mülga 5521 sayılı Kanun gere ince kurulan i mahkemeleri, bu Kanun uyarınca kurulmu i mahkemeleri olarak kabul edilir. Bu maddenin yürürlü e girdi i tarihten önce açılmış olan davalar, açıldıkları mahkemelerde görülmeye devam olunur. Bu Kanunun dava artı olarak arabuluculu a ili kin hükümleri, bu hükümlerin yürürlü e girdi i tarih itibarıyla ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtayda görülmekte olan davalar hakkında uygulanmaz. Ba ka mahkemelerin görev alanına girerken bu Kanunla i mahkemelerinin görev alanına dâhil edilen dava ve i ler, i mahkemelerine devredilmez; kesinle inceye kadar ilgili mahkemeler tarafından görülmeye devam olunur. lk derece mahkemeleri tarafından bu Kanunun yürürlü e girdi i tarihten önce verilen kararlar, karar tarihindeki kanun yoluna ili kin hükümlere tabidir." hükmüne yer verilmi tir.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacının, Trabzon Halk E itim Müdürlü ü'nde usta ö retici olarak çalı tırırken emekli olmak suretiyle i ten ayrıldı ı, ancak tarafına kıdem tazminatı ödenmedi i, bu sebeple de fazlaya ili kin haklar saklı kalmak kaydıyla 1000,00 TL kıdem tazminatı alaca ının tahakkuk tarihinden itibaren mevduata uygulanan en yüksek faiziyle birlikte tarafına ödenmesi talebiyle bakılmakta olan davanın açıldı ı anla ılmaktadır.

Davacının, idareyle arasında bir hizmet ili kisi kuruldu u, talep edilen tazminatlarının Kanunu'ndan kaynaklanan haklardan oldu u dikkate alındı ında, uyu mazlı ın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli oldu u sonucuna varılmış tir."

III. LG L HUKUK

5. 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 2. maddesinde "Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç i veren tarafından çalı tırılanlar bu Kanun'a göre sigortalı sayılırlar..." denilmi , aynı Kanun'un "Uyu mazlıkların Çözüm Yeri" ba lıklı 134. maddesinde, "Bu Kanun'un uygulanmasından do an uyu mazlıklar, yetkili i mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür" hükmüne yer verilmi ; 506 sayılı Kanun hükümleri 01/10/2008 tarihinde yürürlü e giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sa lık Sigortası Kanunu'nun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılmış tir.

6. 5510 sayılı Kanun'un 3. maddesinde; kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken ki i sigortalı olarak tanımlanmış ; 79. madde ile ba layan 4. Kısımında, primlere ili kin hükümlere yer verilmi ; 101. maddesinde "Bu Kanun'da aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyu mazlıklar Mahkemelerinde görülür" denilmi tir.

7. 4857 sayılı Kanunu'nun 1. maddesinde, Kanun'un amacının, i verenler ile bir i sözleşme mesine dayanarak çalı tırılan i çilerin çalı ma artları ve çalı ma ortamına ili kin hak ve sorumluluklarını düzenlemek oldu u belirtilmi ; " Sözleşme, Türleri ve Feshi"

hususuna Kanun'un 8. maddesi ve devamında, kıdem tazminatı, ücretli izin, bildirim süresinden kaynaklanan yükümlülük ve haklara ili kin hususlara ise Kanun'un de i ik maddelerinde yer verilmi tir.

8. 7036 sayılı Mahkemeleri Kanunu'nun " mahkemelerinin kurulu u" ba lıklı 2. maddesi öyledir:

"(1) mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Kurulunun olumlu görüşü ü alınarak, tek hâkimli ve asliye mahkemesi derecesinde Adalet Bakanlı nca lüzum görülen yerlerde kurulur. Bu mahkemelerin yargı çevresi, 26/9/2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı lk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kurulu , Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun hükümlerine göre belirlenir.

(2) durumunun gerekli kıldı ı yerlerde i mahkemelerinin birden fazla dairesi olu turulabilir. Bu daireler numaralandırılır. htisasla manın sa lanması amacıyla, gelen i lerin yo unlu u ve niteli i dikkate alınarak, daireler arasındaki i da ılımı Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından belirlenebilir. Bu kararlar Resmî Gazete'de yayımlanır. Daireler, tevzi edilen davalara bakmak zorundadır.

(3) mahkemesi kurulmamı olan yerlerde bu mahkemenin görev alanına giren dava ve i lere, o yerdeki asliye hukuk mahkemesince, bu Kanundaki usul ve esaslara göre bakılır."

9. 7036 sayılı Kanun'un "Dava artı olarak arabuluculuk" ba lıklı 3. maddesinin (1) numaralı fıkrası öyledir:

"(1) Kanuna, bireysel veya toplu i sözle mesine dayanan i çi veya i veren alaca ı ve tazminatı ile i e iade talebiyle açılan davalarda, arabulucuya ba vurulmu olması dava artıdır."

10. 7036 sayılı Kanun'un "Görev" ba lıklı 5. maddesi öyledir:

"(1) mahkemeleri;

a) 5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler, 854 sayılı Kanuna tabi gemiadamları, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı Kanununa veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun ikinci Kısımının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözle melerine tabi i çiler ile i veren veya i veren vekilleri arasında, i ili kisi nedeniyle sözle meden veya kanundan do an her türlü hukuk uyu mazlıklarına,

b) dari para cezalarına itirazlar ile 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamındaki uyu mazlıklar hariç olmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumu veya Türkiye Kurumunun taraf oldu u i ve sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyu mazlıklara,

c) Di er kanunlarda i mahkemelerinin görevli oldu u belirtilen uyu mazlıklara, ili kin dava ve i lere bakar."

11. 7036 sayılı Kanun'un "Geçici Hükümleri" ba lıklı Geçici madde 1 öyledir:

"(1) Mülgâ 5521 sayılı Kanun gere ince kurulan i mahkemeleri, bu Kanun uyarınca kurulmu i mahkemeleri olarak kabul edilir. Bu maddenin yürürlü e girdi i tarihten önce açılmı olan davalar, açıldıkları mahkemelerde görülmeye devam olunur.

(2) Bu Kanunun dava artı olarak arabuluculu a ili kin hükümleri, bu hükümlerin yürürlü e girdi i tarih itibarıyla ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtayda görülmekte olan davalar hakkında uygulanmaz.

(3) Ba ka mahkemelerin görev alanına girerken bu Kanunla i mahkemelerinin görev alanına dâhil edilen dava ve i ler, i mahkemelerine devredilmez; kesinle inceye kadar ilgili mahkemeler tarafından görülmeye devam olunur.

(4) *İlk derece mahkemeleri tarafından bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce verilen kararlar, karar tarihindeki kanun yoluna iliğkin hükümlere tabidir."*

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

12. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 20/09/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, dare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre ba vuruda bulunulmu oldu u, usule iliğkin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından, görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli ği ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

13. Raportör-Hakim Ta kın ÇEL K'in, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ 'nin davada adli yargının, Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere ği görü lüp dü ünüldü:

14. Dava, davacının Trabzon Halk E itim Merkezine ba lı olarak 1993-2020 tarihleri arasında, Akçaabat ve Düzköy Halk E itim Merkezinde hizmet akdi ile kadrosuz mevsimlik i ği statüsünde usta ö retici olarak çalı tı ı döneme iliğkin, kıdem tazminatının faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle açılmı tır.

15. Davacının, idareyle arasında bir hizmet iliğkisi kuruldu u, talep edilen tazminatının Kanunu'ndan kaynaklanan haklardan oldu u dikkate alındı ında, uyu mazlı ın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli oldu u sonucuna varılmı tır.

16. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Trabzon dare Mahkemesinin ba vurusunun kabulü ile Trabzon 2. Mahkemesince verilen 27/05/2021 tarihli ve E.2020/688, K.2021/469 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmi tır.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVL OLDU UNA,

B. Trabzon dare Mahkemesinin BA VURUSUNUN KABULÜ ile Trabzon 2. Mahkemesince verilen 27/05/2021 tarihli ve E.2020/688, K.2021/469 sayılı GÖREVS ZL K KARARININ KALDIRILMASINA,

20/09/2021 tarihinde, OY B RL LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükürü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Biol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN